

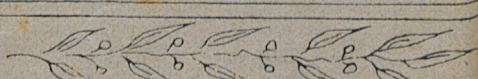
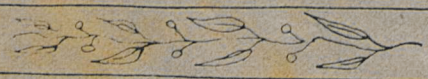
آیده بردفعه ترکیه و فرانسزجه اولاراق نشر ایدیلیر
مجموعه عثمانیه واسلامیه در

مندرجات :

زده مسکی صوبور	ح . ر .
کوستاو لوبون	ع . ج .
تهایزه ده قلوبس	...
روسیا احوالی	« « «
حکمدار و ادبیات	آلفیهری
روح نسا	ع . بدرخان
جمعه سلامغنده دینامیت	...

جنوره : ۱۹۰۵

اخطار مخصوص

مرض وموت کبی اقتحامی طاقت بشر خارجنده اولان موانعک حیلولتیله، **اجتهاد** انتشارده عدم دوامی حالنده، آتونه بدلرینی، لدی الحساب اعاده ایتهمی «مطبعة اجتهاد» تعهد ایدر .
ترک ، عرب ، ایران لسانلرینه، اوروپا لسانلرندن ، صورت مطلوبهده، آثار مهمه علمیه
وادیه ترجمه ایدن معارف پرورانک اثرلری ، مترجملرینک حسابنه ، یاخود «کتبخانه اجتهاد» نامیله
مؤسس سلسله کتب ورسائل آرهسنده ، مطبعة اجتهاد حسابنه اولاراق طبع اولونور .

مطبعة اجتهاد

Vient de paraître :

The Sayings of Muhammad

BY

Abdullah Al-Mamun Al-SUHRAWARDY

M. A., M. R. A. S.

Prix 3 frs.

*
*
*

Souvenir de mon Exil Volontaire

Par

Ali Haydar MIDHAT

Prix : sur papier luxe, 4 fr., sur papier ordinaire, 3 fr.

آدرس : ADRESSE

IDJTIHAD

Roseraie, 2, Genève.

تلفون نومروسی : ۴۷۳۲

ژاپون کاغدی اوزهرینه مطبوع اولمایانلرک
نسخه سی (۱) فرانقدر .

برنجی سنه

ایجتیهاد

هر لسانده هر نوع آثار علمیه و ادبیّه
و اجتماعیه متشکراً قبول و درج
اولونور

سنه لک آبونه بدلی هریر ایچون (۱۲) فرانقدر

ژاپون ئمپریال کاغدی اوزهرینه
مطبوعنک سنه لک آبونه سی
(۵۰) فرانقدر .

آیده بر دفعه نشر اولونور ، سربست ، مجموعه عثمانیه واسلامیه در

عد ایدیلهرک چارلغک « دیمتری » یه توجیهی و بناءً علیه
اهالی بی ایسته دکلری کبی صویوب آزمسفی ایسته مشلردی .
حالبوکه « فئه دور » ک حق مشروعی مدافعه ایتمک فقط
حقیقت حالده ، اونک بدلالغندن استفادده ایددرک ،
الی ماشاء الله حکم سورمک اوزره ایکنیجی بر فرقه
وجوده کلمشدی . مسئله نک ایچ یوزنی کشف ایدمهین
خالق بوایکنیجی فرقه یه متبایل بولوندی . ینه بوایکنیجی
فرقه « دیمتری » نک ، عمجهلری واسطه سیله « ایوان » ی
زهرلندیکنی و « فئه دور » ایچون ده بویله بر تصور اتده
بولونولدیغنی اشاعه ایددرک « دیمتری » ی (اوغلیچ) ه
نفی ایتمشلردی . مع مافیه « دیمتری » طرفدارانک ،
آل آلتندن ، تشویقاتی ده ثمره سنر قالمشدی : هر طرفده
اختلال باش کوسترمش ، « فئه دور » ک تخت حکومتی
تزلزله یوز طوتمشدی . علی الاصول (!) بر [زه مسکی
صوبور] دعوت ایدیلشمش و « فئه دور » ک چارلغنی تهله کدن
قور تاریلشمی . فقط تهله ک نک زوالیه برابر [زه مسکی
صوبر] ده زائل اولمش و برداها ، « فئه دور » زماننده ،
دعوت اولونامشدی . چونکه ، حقیقت حالده ، امور

اخبار

[مطبعه اجتهاد] مصره نقل ایدیلیمک اوزره اولدیفندن اجتهادک
۹ و ۱۰ نجی نومرولری بربرده اولاراق ، ایکی آی صوکر
مصرده نشر ایدیله جک و کافی السابق هر آی منتظماً انتشاره
اوراده دوام ایده جک در .

« زه مسکی صوبور » لرک تاریخچه سی

« تکمله »

۱۸ مارت ۱۵۸۴ ده ، سوء استعمالدن مثولد بر
خسته لقدن ، وفات ایدن « ایوان » ، بری صوکر درجه
احق « فئه دور » ، دیکری ، پک کوچوک ، « دیمتری »
اولاراق ایکی چوجوق ، وارث سلطنت ، ترک ایتمشدی .
« فئه دور » ک ضعف عقلیسی ؛ مانع شروط سلطنت

« ساخته دیمتری » و « رومانوف » لر دورینه قادار دوام ایدن فاصله حکومتده [زده مسکی صوبورلر] مهم بر موقع اشغال ایتشلردی . هر نه قادار دره بکلری بو مجلس ملی تحت انحصاره آلمش ایدیسه لرده زادگان فرقه سنک بریسی دایما بوهیئتک بر حاکم متنفذی بولونمش ایدی . ایشه ایلک دفعه اولاراق استبداد چارینک لزوم تجدیدی تذرک و اسبابنه توسل ایدن بو مجلسدر .

برنجی « ساخته دیمتری » نك اعدامی اوزدهرینه روسیا تخته چقان « واسیلی شوویسکی » . روسیا تاریخنده ، برنجی دفعه اولاراق [زده مسکی صوبور] لرک قراری اولمادجه هیچ بر مسئله نك حانه امر ویرمه جکی و پدرک خطا سندن اولادینی ، اولادلرک حرکاتندن دولای بابالری دوجار عقاب ایتیه جکی عهد ایدیور . قوانین عدلیه نك تطبیقنده مساواتدن قطعاً آیرلایاغانه و وجدان عمومیه جرم و قباحتی تین ایتیهن هیچ بر کیمسه یی دوجار مجازات ایتیه جکنه یمینار ایدیور . بوسطرلری یازارکن روسیانک اون بشنجی عصری ایله تورکیانک بکرمنجی عصری آراسنده بر مشابیت تاریخیه بولیورز :

پدرلرینک حریت و عدالت خادمی اولماقندن باشقا کنناهلری اولمایان اولاد وطن دار تحصیل و تربیه لرندن یاخود دوائر حکومتدن چیقاریلور ، زوجلرینک فرقه احراره انتسابدن ماعدا برمدار مهمتلی اولمایان قادینلر اشکنجه لر آتنده هلاک ایدیلورلر .

استبداددن متفر اولان روسیا خلقی بوقادار مساعده و امتیازلرله قناعت ایتیهور ، عدالت و مریحتی ، حمیت و فضیلتی ایله چارلری قیر باجلایان ، مملکتلری ضبط ایدن پولونیا قرالی « سیژسموند » ایله مخبرانه کیریشور

عبادالهی رؤیت ایدن « فته دور » ک انشته سی ، (بوریس غودنوو) : « فته دور » ک وفاتنده تخته کچمه ککه نصب نکه ایتش و [زده مسکی صوبور] دعوتیه هر املک قابل اجرا اولدیغی حقیه تقدیر ایتش بولوندیغندن اوقوتلی سلاح استعمالی کندی امانک تحصیله تخصیص ایتش و بونیت جانیانه (اوغلیچ) ده « دیمتری » ی قتل ایتدیرمه سی مقدمه و حشقی اولمشدی .

« فته دور » ک وفاتی اوزدهرینه تشکیل ایدیلان بش یوزه یاقین اعضادن مرکب بر [زده مسکی صوبور] ک انتخاب و قراری ایله « بوریس غودنوو » روسیانک بوبوک پرنسی و مسقوانک چاری تعیین اولونمشدی .

ایلک دورلرنده جداً سعادت خلقه چالشمش اولان « بوریس غودنوو » ک زمان حکومتده مسقواده باش کوسترن بر خط و غلا اهالینک حکومت حقنده کی حسیاتی دکشدرمش و پولونیالیرک مظاهرتیه میدانه چقان « ساخته دیمتری » مسئله سی ده « بوریس غودنوو » ک بوتون جسارتی قیرممشدی . بومشکل موقع قارشوسنده « بوریس » ؛ خلقه قوشمانک . [زده مسکی صوبور] دعوت ایتنه ک ، جنایتله اشغال ایتدیکی بوموقعک اهالی طرفندن حمایه و محافظه ایدیه جکنه امید وار اولمانک ، آرتق ، بیهوده اولدیغنه قناعت حاصل ایدهرک نتیجه حاله انتظاری موافق زمین و زمان کورممشدی .

۱۳ نisan ۱۶۰۵ ده « بوریس غودنوو » ک وفاتی اوزدهرینه مشهور (لوبه نو میهنو) میداننده [یاشاسون دیمتری] صدالری آراسنده « ساخته دیمتری » ی روسیا تخته چقاران خلق (قره ملان) سرانیه هجوم ایدهرک « بوریس » ک والده سی ، اولادلری قتل ایتش و سرانی یغمایه ویرممشدی .

ذاتك بهمه حال مسه قوا زادكانندن اولمايى ايچون ايدى .
 بوقرار اوزدريشه برچوق چارلق نامزدلى و بناءً عليه
 خلق آراسينده طرفدارلر وجوده ككشدر . طرفدارلر
 مناقشاتى اودرجه ايله رى كوتور مشاردى كه بوكورولتيلر
 آراسينده [زهمسكى صوبور] هيچ برشيئه باقاميوردى .
 يازيق كه بوتون بومناقشات سعادت مليه نك صورت سالمه
 و صحيحه ده تأسيسى ايچون دكل ايدى ، هر كس موقع
 اقتداره كچوب اجرأى حكم ايتك ايسته يوردى . مؤرخ
 « قوستامارو » ، رومانوف فرقا سنك سر آمدانندن
 « شهرمه تف » قافيلاسنك اوراق متروكه مى آراسينده
 [ميشل رومانوفى انتخاب ايدلم چونكه بدلادر] يولنده
 يازيلمش مكتوبلر مسوده سى بولونديغى تامين ايدىيور !
 ۷ شباط ۱۶۱۶ ده [زهمسكى صوبور] عموم خلقك
 رآنى آلدقندن صوكرأ « ميشل رومانوف » ، روسيا
 تختى تقديم ايدىيور . تاريخ برنجى « ميشل رومانوف » ك
 زمان حكومتى ، [زهمسكى صوبور] لك ، دور
 مذهبندن عبارت اولماق اوزره كوسته رىيور . استبداد
 حاضر ك مروجلرى ايسه ؛ اجدادى نك صوبورلى لغو
 ائيمه سنى تجربه سزلكنه ، حداث سنه و على الخصوص
 امور حكومتك وكلاى امتله اداره سنى موجب محسناپ
 كوزمك كى بر نقصان ملاحظه سنه حمل ايدىيورلر !
 عجا پادشاه حاضر كى ، وجدانسز وزيرلرله هر كون
 ملكك بر كوشه سنى يغما ايتديرمك ، ملتى تشكيل ايدن
 عناصر مختلفه به بر برى نك قانى ايجيرمك ، (چارسكوئه
 سهلو) سر ايندن ويرديكى امرلرله سلاحسز عمله ي
 قورشونلا تاراق اجرأى حكم و شوكت ايتك ملتلك
 منافعه داهامى موافقدر ؟
 « ميشل رومانوف » ك دورينه عائد اجرأى حقياه

و اوغلى « ولاديسلاو » ، روسيا تختى تقديم ايدىيورلر .
 « چيچهرين » ، « ولاديسلاو » دن بحث ايدر كن :
 [وكلاى ملتى دكل تكميل جهان انسانيتى مستشار
 ايدى چكى وعد ايتش اولان بوپرس روسيانك تختى ،
 بختى دكشديره جك ايدى]
 دىيور . فقط پولونىالى بر چارك اورتودوقسلقتدن زياده
 قتوليكلىكى حمايه ايدى چكى بهانه ايدن پاپاسلرك اغفالانه
 قاپيلان خلق ، قسماً ، تبديل فكر ايدىيور ؛ روسيانك
 غريبندن دوغاجق يكي حریت كوشنك سوندور يلمه سى
 ايچون بر [زهمسكى صوبور] تشكيلنه راضى اولويور .
 رؤسأى روحانيه دن ، استبداد مروجلرندن وجوده كان
 بو [زهمسكى صوبور] ؛ « لياپونوو » ، « تروبه زىكى » ،
 « زاروتسكى » نامنده اوچ قوماندان تعيين ايدىيور .
 كوكلايلر يازاراق پولونىاليلرك طرد و اخراجنه قرار
 ويرىيور . ايش بوقادارله قالمايور : پاپاسلرك بيتوب
 توكنمك بيلمه ين قاره خبرلرى ؛ خلقى ، هر كوشه ده ،
 هر محله ده ، هر شهر ده ، اوراق اوراق جمعيتلر (زهمچينا)
 تشكيلنه و دينك بقاسنى ، وطنك سلامتتى تامين ايچون
 اك كسديرمه يولاك تدقيقنه مجبور ايدىيور .
 اون بشنجى عصرده وقوعه كان بوقارشققلر غايت
 عاقلانه بر صورتده باصدير يلمه شدى ؛ [زهمسكى صوبور]
 غيليان ايچنده بولونان خلقى سكوتله نسكىنه موفق اولمش
 ايدى . يكر منجى عصرده وكلاى امتك ؛ سعادت مليه به
 اداره مطلقه دن داهازياده خدمت ايدى چكى ناصل اميد
 ائيمه يلم ؟
 پولونىاليلرك دفع و طردى اوزدريشه تشكيل ايدن
 [زهمسكى صوبور] ك ايلك قرارى روسيا تختنه هيچ
 براجنجى پرسك قبول ايديلمه سى و حتى چار اولاجاق

۱۶۵۱ - ۱۶۵۳ تاربخنده : صوچوک روسيانك
الحاق ، دورديجي «ايوان» لك ، برنجي «آله كسي» نك
تنظيمات داخله مي ، اداره محليه قوانيني ، دائمي برمنبع
فجايع اولان تشريفاتك لغوي ، صنايع و تجارتك
ترقيسنه عائد اسبابك تدقيق ، آسايشك چاره تأميني ،
مسائل دينيه نك تنظيم و تنسيق صوبورلك اجراءات و
موفقيتاندن ايدى . «قونستانن آساقوو» صوبورلك
چارله اولان مناسبات عموميه سنى صوسترملك اوزره
(حكومتده قوت حكم و نفوذ ، مملكتده قوت افكار
عموميه) ديور . حالوكه صوبورلك افكار عموميه نك
بازوى اقتدارى اولماقندن زياده ، برهنگه مليه زماننده ،
چارلغك سلامتني تأمينه واسطه اولويوردى . فى الحقيقه
سياسه هيچ برحقله ، هيچ برتأمينتاله مؤسس اولمايان و
يالكز حكومتك ، حكمدارك آرزوسيله دوام ايدن بو
مجلس ، بالخاصه ، چارلغك ضعف و انحطاطه معروض
قالديني زمانلرده اجراى قوت و نفوذ ايدىوردى :
برنجي «ميشل رومانوف» زماننده باشلايان آناشيزم
صرف صوبورلك هميله باصديريلمشدى .
[زده مسكي صوبور] اي بر مجلس استشاره صورتنده
تلقى ايدن روسلر آلدانيورلر . چونكه صوبورلك همانده
حكومتك ضعف و انحطاطنده تشكلى ايتمش و ياخودده ،
آراده صرهدده ظهور ايدن ، عادل ، وجداني ، اللهدن
قورقان بر حكمدارك آرزوسيله وجود بولمش برهيئت
اولماقندن عبارت قالمشدى ؛ وكلاى امتك امور حكومه ،
هر نقطه نظرندن ، مداخله صلاحيتدار اولديني مجهول
قالمشدى . كوندرديكلى مبعوثلك سعادت ملتدن زياده
چارك و بالذات چارك قاره قلمبند مكين اولان استبدادك
سلامت حياتنه آلت اولديني دوشونه ميوردى .

مطالعه ايدنلر بوذاتك ، اداره مشروطه نك ، حقيقى بر
حاميسى اولديني تسليمده تردد ايتسهلر بيله ، احفاد
حاضرى كبي ، بر مستبد بي امان اولماديني اعترافده مضطر
قاليرلر . بودوره عائد بولديغمز اون ايكي مجلس ملينك
همان كافه سنده منحصرأ منافع مليه مذاكره ايديلمش ،
اهالينك اسباب سعادت و سلامتي تدقيق اولونمشدى .
۱۵۸۸ - ۱۵۸۹ ده روسياده اقامت ايتمش اولان
«فاه خهر» ، امپراطوريجه «اليزابت» ه اتخافا ، نشر
ايتديكي برآرده بو [زده مسكي صوبور] لره عائد معلومات
ويرمك ايسته مش ايسه ده ، حقيقتندن زياده ، توصيفات
شاعرانه به حصر نظر ايتمش و بعض نقطه لرده حقيقتي
كورده مشدر .

مبعوثلك انتخاب و تعييننده اهالى به پك بويوك امتياز
ويريلمش و يالكز مسقوا اهاليسنك ، بوخصوصده ،
حد اعظمي بي محافظه ايتمه سنه ميدان براقلمشدر .

«ايوان» دن صوكر ا اجراى حكم ايدن اون بر
چارك طقوزينك [زده مسكي صوبور] لر واسطه سيله
تعييني چار انتخابك بيله بو مجلسك صلاحيتي جمله سندن
اولديني كوسته ريبور . اولادك پدره خلف اولايملك
حق روسيا قانوننده مصرح ايكن ، برنجي «رومانوف»
روسيا تختي ، وارث مشروعي «آله كسي ميقيالوويچ» ه
صوبورلك تصديقندن صوكر ا ترك ايدة بيلمشدى .

اعلان حرب ، عقد مصالحه ، وضع معاهدات مستقلاً
صوبورلك يد اقتدارنده ايدى . حق ۱۶۱۳ - ۱۶۱۵
صوبورلر ، چارك رأيني صورماقميزين ، بوتون امور
خارجيه بي تنظيم ايتمش و ۱۶۲۱ ده پولونياليارله محاربه
ايتك اوزره توركيه سلطاني ، قريم خانى و اسوچ قرالى
ايله اتفاق عقد ايتمشدى .

سیاستی روسیایه ، روسیالبره تطبیقه حصر فکر ایتش ایدی . فرانسه (حایه ضابطه) . آوستریاده (التزام مأمورین ملکیه) ، پروسیاده (حایه عسکر) شکلنده بولونان طرز حکومتلری عین زمانده روسیایه ادخال ایدی و بوترز حکومتی اوقادار معقول کوریوردی که اسلافک مجلس ملی آچماسی نظر حشمنهاپارنده ، مغایر شوکت ، برجیایت صورتنده تجلی ایدیوردی ! « پترو » نی اغفال ایدن آوروپا طرز سیاستلری ، بوکون دکشدی . فقط رومانوف سلاله سنک بوکونکی احفادی بوتبدلات حاضرینی تقایده تنزل ایتیه یور !

بوقادار درسلدن ، اخلائالردن ، دوچار تعرض اولمش خلقک بومبالرندن ، دینامیتلرندن صوکر اچار ایکنجی « نیکولا » ، « ایوان » قادار اولسون ، اثر جسارت کوسته رده میور ، حضور خلقه چیقما میور . مرئیک والبری ، ظالم عونه سنی ید عدالته ، محکمه انسانیه تسایم ایده میور

چارله سلطانک وجدان و عدالته یاقلاشمالری ، وکلای امتله اداره حکومتک ، بوکون ، سعادت بشریه خدمت ایچون اک آمین واسطه اولدیغی قبول و تطبیق ایتهلری ایچون تاریخ انسانیت ، کیم بیلیر ، داهانه قادار وقایع مؤسفهیه حصر محائف ایده جک ؟

آوروپانک هر حکومتده بر مجلس مبعوثان ملتیرینک سعادتیه چالیشیرکن (چارسکونه سولو) ، (بیلدیز) سیرایلرندن فشقیر اراق معصوم خلقک اوزهرینه دوکولن بوسیل ظلم و فسادک کیسامه سی زمانی آرتق کمه لیدر .

جنوره ۲۰ تموز ۹۰۵ حسین رمزی

کرسی سلطنت قوتله شیور . صوبور ، یواش یواش ، دوچار ضعف اولویوردی : رومانوف سلاله سنک صوکه حکمداری حریتدن زیاده استبداده ، عدالتدن زیاده ظلمه میال بولونیوردی . رؤسای روحانیه نک ، اولکی کیی ، خلقدن پاره چکه مه مه سی ، زادکانک ، آلا بیلدیکنه ، خاکی ازمه مه مه سی ده بوضفیلری خلقه یاقلاشدیرمش و آراده ، خصوصی ، براتفاقک عقدینی انتاج ایتشدی . ایشته ، برنجی « آله کی » نک ایام حکومتک نصف نایسندکی صوبورلرک تورکیا مجلس وکلاسی منزله سنه دوشمه سی او اتفاقک جمله نتایجندن ایدی .

صوکه [زهمسکی صوبور] ۲۱ تشرین اول ۱۶۸۹ تاریخنده و « بویوک پترو » زماننده دعوت اولونمشدر . آوروپاده سیاحت ایدن « پترو » مسقوا اختلال مدهشی اوزهرینه هان مسقوا یه عودت ایدهرک عصیانک اوکی آلامیه محرک لیرنی اورطه دن قالدیرمایه باشلایور . فقط ایشک ایچندن همشیره سی حریتپور « صوفی » نک چیقماسی مسئله نک رنگی دکشدیریور ، عبدالحید کیی ، عالم انسانیه ابدی برمدار نفرت اولاجاق وسائط ایله ، اعضای خاندانی . خود بخود ، محو ایتیهی ، روسیاده ، قولای کور میور . همان بر [زهمسکی صوبور] تشکیل ایدیور ! خلقک پرستش ایتدیکی اوسردار احراری ینه خلقک قرار یله (۴) محو و اهلاکی دوشونیور و بو مجلسه اعضای خاندانی بیله ، سلامت ملت نامنه ، اعدامه قادار صلاحیت ویریور !

تأسف ایدهرز ، که ، بوضوکه مجلسک اجرا آتیه و ، بالخاصه ، « صوفی » نک مسئله سنه متعلق مذاکرات و مقرراتنه دائر مضبوطات تاریخیه بولامادق .

« بویوک پترو » ، وار قوتیه ، آوروپا طرز حیات و